

ניו-יורק, 9.11.1940

בואי לאמריקה ערב הבחירות עיכב החלק העיקרי של
התכנית שלשמה באתי הנה: הכנה מוקדמת להקמת היחידה היהודית.

היה ברור שלפני גמר הבחירות אי-אפשר, מסעמיס
פנימיים וחיצוניים, לעשות שום דבר כמשי, וזו היתה גם דעהם
של ב. פ. ו-ב.כ. אפילו בלונדון ראו צורך לדחות ההחלטה
בענין זה עד לאחר הבחירות. לא נשאר לי אלא לחכות עד עבור
הבחירות - והזמן שלפני הבחירות ניצלתי בעיקר להכיר את מצב
הרוח באמריקה בכללו, וביחוד הכצב בקרב חוגי הנוער היהודי
והציוני.

הבחירות עברו, אולם הידיעה שאני מחכה לה בלונדון
טרם הגיעה, ואין לי עדיין הבטחון שההחלטה תהיה חיובית ושתהיה
בקרוב, ואיני יכול עדיין לגשת לעבודה מסש, אך כי יש בדעתי
לארגן בכל אופן הכשרה אווירית.

אולם הבחירות עצמן היו טאורע גדול - הקובע ברכה

לעצמו.

הייתי נוכח באמריקה בבחירות היסטוריות מעין אלו
לפני עשרים וארבע שנים, כשזילסון עמד להבחר שנית. וגם אז
היתה כתיחות בלתי רגילה לפני הבחירות, וגורל המלחמה העולמית
היה הלוי במידה לא קטנה בתוצאות הבחירות, אולם אין כל דמיון
בין מה שהיה אז ובין מה שראיתי עכשיו.

קודם כל התמונה העולמית היתה שונה אז מזו של עכשיו.
גרמניה של וילהלם קיסר לא היתה גרמניה של היטלר, ואירופה בשנות

18 - 1914 לא הייתה אירופה של 1936-40 למרות המלחמה היה אז עדיין מינימום של אנושיות והגינות אפילו ברוסיה הצרית וגרמניה הקיסרית, היו ארצות נייטרליות - וכולן היו ליברליות, חפשיות. איש לא היה יכול או להעלות על דעתו מעין מאסר נאצי או אידיאולוגיה נאצית. הדימוקרטיה הייתה משמשת בסיס איתן לזלטון או לכל הפחות אידיאל רצוי וכללי. ההבדל בין דתי השלטנות באמריקא לא היה עכוכ וחשוב ביותר, ושני הקנדידים לנשיאות באמריקא בשנת 1916 היו שניהם אנשי ישרים והגונים - אך כי שונים בערכם ורוחם. וילסון, בלי ספק, עלה על יוז סכל הבחינות, אולם בזאלות יסוד לא היה הבדל מהותי ביניהם. לא וילסון ולא יוז לא נמכונו להפוך את הקערה הפוליטית בא-ריקא על פיה, וילסון היה יותר פרוגרסיבי, יוז היה יותר ריאקציוני, אבל המרחק ביניהם לא היה גדול ביותר.

הכל שונה עכשיו - המצב העולמי, קודם כל. כמלחמה זו אין שאלה רק אם מדינה זו או אחרת הנצח - אלא אם העולם, והעולם כולו, ישאר חפשי או ישועבד - שעבוד שלא היה דוגמתו בתולדות האנושיות. לא רק מדינות אלא השקפות-עולם וערכי-חיים יסודיים מהאבקים עכשיו לחיים ולמוות, ואף פעם לא הייתה צפויה לעולם כולו סכנה איומה כזו הנשקפת לכל האנושיות מהתנשאותו של היסלר לשלוט בעולם ולדכא עד עפר כל יקר האדם וחירותו.

בהתאבקות איומה זו שמור לאמריקא הפקיד עצום, אולי מכריע, כי במסך ארבע השנים הקרובות יפול הגורל (אם כי אין זה מן הנסנע שהמלחמה תמשך יותר מארבע שנים, אבל השנים הקרובות יהיו רבות הכרעה) והשאלה מי יעמוד בראש אמריקא אדירה זו בארבע שנות גורל אלו - אינה שאלה מקומית בלבד. ואטנם הסבב הבין-לאומי תפס בבחירות מנהקייטו מקום מרכזי, אם כי אי-אפשר להגיד בוודאות המקום המרכזי, כי בטביל חלק גדול של הבוחרים השאלות המקומיות היו המכריעות אולי.

אולם גם מבחינת השאלות המקומיות והשפעתן בבחירות
אלה - היתה החזית העולמית רבה-משקל, כי ההתגוששות הפנימית
באמריקא אינה רחוקה לגמרי מההתגוששות באירופה, גם כאן ישנם
כוחות פשיסטיים ונאציים, ואם כי אין לזהות את כל המפלגה
הרפובליקנית וכל מתנגדי רוזוולט עם תומכי היסלר (היו אישים
ועתונים רבים המתנגדים בכל לבם בהיסלר והמכו הפעם מטעמים שונים
בוילקי) אולם הפתח של הרוב הפנימי שאב את כוחו מהמכונה הימין
שמתחולל בעולם כולו.

בוילקי המכו כל הריאקציונרים המרודים באמריקא,
כל אוהדי היסלר ופוסיליני, כל אויבי הדימוקרטיה בעולם ובאמריקא,
כל האנטישמיים וחסידי תורת הגזע - והם לא מעטים - וכל אלה שבעצם
חשוב להם מכל.

קשה לתאר הוכחנליה של התעמולה הפרועה, הדימוגית
והבזבזנית שעמדה לרשותו של וילקי. כמעט כל העתונים (מלבד 20)
הקפיטליסטיים (והם כל עתוני אמריקא), כל אמצעי הפרסום, הרקלטה
והתעמולה, אלפים ורבבות של נאומים שכירים, הרדיו, החשמל, אמצעי
ההתחבורה, האוירונים, עשרות טיליונים של דולרים, כל אמצעי הלחץ
של מעבידים, מנהלי בנקים, ראשי חברות בטחון וכדומה - ניסו בסך
זבועות להכאיש את ריחו של רוזוולט בעיני העם, וניסאו ורוממו
והיללו ושיבחו את וילקי כגואל ומציל; אחד ואין שני לו.

וילקי בעצמו, שאגב אף פעם בחייו לא עשה שום דבר לטובה
אמריקא או לטובת הצבור, והתעסק כל ימיו רק ברדיפת בנע ושרת חברות-
הון גדולות - ורק הכסחות לימין ושטאל, הבטחות הסותרות זו את זו,
שבאו לספק את האיפות והאינסטרסים המרוצצים והסתגנדים של כל
הסיעות והמעמדות - וגם של בני הסחנות הנלחמים באירופה. לאנגליה
(ולידירי אנגליה פה) הבטיח עזרה יותר מרוזוולט, ולהיסלר (ולידירי
היסלר פה והמכו פה) הבטיח שבטוב הנאי לא תשתתף אמריקא במלחמה

דעת הכתבים באמריקא. כשבאתי הנה - היתה זו הרגשה כללית בצבור.
אולם כל מה שנתקרב יום הבחירות וההתמולה של וילקי נתגברה והחריפה
והמרירה - נתעורר ספק בלב רבים, גם בחוגים הקרובים ביותר לרוזוולט.
רואי העתידות החלו לנבא נצחון לוילקי. מנהיגי הרסובליקנים
התפארו שהבחירות יגלו *land's end* לטובת וילקי, ושכל הכדינות
סחוף לדרום יסדרו ברוזוולט ויבחרו בוילקי.

התוצאות ידועות. אני חושב בחירות אלה לנצחון הגדול
הראשון של אנגליה במלחמה זו, ומכה הקטה ביותר שהוכה הפשיזם בעולם
ובאמריקא. הורטה שוב קרן הדימוקרטיה ונתגלה כוח העם החפשי.
תוצאות הבחירות הוכיחו שאין בכוחה של העתונות הסכורה לבצע - להוליך
שולל את העם. יום יום קראו מיליוני הבוחרים - ואין כמעט איש
באמריקא שאינו קורא עתון! - דברי שטנה וטענה בלי סוף על רוזוולט -
ותהלות ותשבחות לגואל החדש בדמות וילקי, - והעם לא נתעה ולא נבהל
ולא רומם. איני יודע דוגמא יותר מעודדת לאכזבה בעת ובחרות
ובבחירות חפזיות כזו שניתנה עכשיו באמריקא.

(וכמה תסוה ונלעג שדווקא בימים אלה מצא רוטנברג
צורך לתקוף הנסיון לארגון מחודש של הישוב על-ידי בחירות וחידוש
שוב הנסיון ל"איחוד" הישוב אלא כוסוליני. כמה צר ומעצב שלא
ניתנה בארץ תשובה הגונה ומסקנית לנסיון חצוף ואילי זה של פ.ר.)

- - - - -

אני עדיין טחכה לידיעה מלונדון, ובמסך השבוע הקרוב
אחלים על חכניתי הקרובה. עד עכשיו טיטלתי בברור המצב בקרב הנוער,
ונפגשתי עם שליחי ארגוני הנוער ועם בורדיס. גם השתתפתי בשתי
ועידות - בוועידת המגזית ובוועידת הדסה.

דבר אחד התברר לי: היהודים באמריקא שרויים בפחד.
הם מפחדים מהיטלר, הם מפחדים מידידי היטלר, הם מפחדים ממלחמה
והם מפחדים משלום; בבחירות פחדו סוילקי יבחר, וגם פחדו להטוך
בגלוי ברוזוולט. הציונים מפחדים מהלא ציונים, והלא ציונים
מפחדים מלא-יהודים. בקרב הנוער שולטת הפרזה הנוחה: פציפיזם,
אני-אימפריאליזם, אינטרנציונליות - ורדיקליזם שאינו כחייב
לכלום. אולם אין זה הבטוי האמתי של היהדות האמריקנית. עוד
לא נשמעה התביעה הציונית והמצפון טרם נוגע. ויש מצפון, ויש
יכולת, ויש שותפות בגורל - ואם נדע מה ואיך לדרוש - אני בטוח
שנצליח.